

«Історіографія та джерелознавство історико-педагогічних досліджень»

Викладач – доктор педагогічних наук, професор Петренко Оксана Борисівна.

Кількість кредитів – 5

Семестр – 2-й

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Історіографія та джерелознавство історико-педагогічних досліджень» призначена для здобувачів ступеня PhD за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» Рівненського державного гуманітарного університету.

Зміст курсу орієнтований на забезпечення здобувачів ступеня PhD знаннями щодо опрацювання й використання історіографічних праць і джерел; уміннями знаходити потрібні історіографічні праці й джерела, ґрунтовно досліджувати й правильно їх тлумачити, об'єктивно оцінювати рівень достовірності та інформаційні можливості відповідних документів.

Вивчення навчальної дисципліни «Історіографія та джерелознавство історико-педагогічних досліджень» уможливорює забезпечення здобувачів ступеня PhD знаннями про історико-педагогічну історіографію та джерелознавство, розкриває органічний зв'язок між цими двома науками, дає змогу розрізняти історіографічну працю й джерельну та забезпечує якісну підготовку фахівців з історії педагогіки.

Мета курсу: навчити здобувачів ступеня PhD здійснювати історіографічний аналіз розвитку історико-педагогічної науки в Україні як цілісної системи знань у співвідношенні різних напрямів єдиного предметного поля історії педагогіки, у взаємозв'язку з іншими гуманітарними науками, у контексті соціокультурного розвитку суспільства; розкрити здобувачам ступеня PhD важливість вивчення історико-педагогічних джерел, теорію і практику їх використання.

Завдання курсу:

- визначити сутність історіографії історико-педагогічної науки; здійснити систематизацію, аналіз й узагальнення знань про історико-педагогічне джерелознавство;
- розробити основні підходи до систематизації, класифікації та диференціації історико-педагогічної літератури при проведенні історіографічного аналізу;
- проаналізувати основні тенденції в історіографічному висвітленні педагогічної думки, історії школи та освіти, педагогічних персоналій як провідних напрямів історії педагогіки;
- опанувати теорії і практики пошуку, виявлення, пізнання, аналізу й використання джерел як в науково-дослідній, так і в педагогічній діяльності;
- вміти відбирати, встановлювати достовірність, а також точність історичних джерел, методів обробки і аналізу відомостей, які вони містять;
- оволодіти сучасними методами критики джерел, здобуття джерельної інформації, перевірки її достовірності;
- встановлювати зв'язки між розвитком історії педагогіки, педагогіки та історії культури України, української історичної науки в цілому.

Очікувані результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної педагогічної та/або дослідницько-інноваційної освітньої діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення в галузі освіти й педагогіки.

Загальні компетентності (ЗК)

1. здатність здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел, користування бібліотеками (традиційними і електронними), використання інформаційних ресурсів, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз Scopus та Web of Science (ЗК 3);

2. здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та складних ідей, генерування нових ідей, ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проєктів (ЗК 10).

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

1. здатність здобувати наукові знання за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, за якою здобувач проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, орієнтуватися у сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, тенденціях освітньої політики в Україні, застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення зарубіжної й вітчизняної освіти й педагогіки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (ФК 1);
2. здатність планувати, організовувати, здійснювати власну науково-педагогічну діяльність, адекватно застосовувати сучасні методи проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки для синтезу та аналізу складних систем та явищ, використовувати наявні, модифікувати та створювати нові педагогічні технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність (ФК 2);
3. здатність ефективно збирати, опрацьовувати, узагальнювати та всебічно аналізувати інформацію про педагогічні явища і процеси, здійснювати перевірку якості педагогічної інформації (ФК 3);
4. здатність до різновекторного історико-педагогічного аналізу (історико-логічний, компаративний, ретроспективний, персоналістичний), опрацьовувати джерельну базу дослідження, адаптовувати та екстраполювати ідеї видатних педагогів у сучасну педагогічну практику, використовувати синергетичний підхід до осмислення історико-педагогічних явищ і процесів (ФК 8);

Програмні результати навчання

1. демонструвати уміння і навички здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел, користуватися бібліотеками (традиційними і електронними), бібліографічними та реферативними базами даних, використовувати інформаційні ресурси, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз Scopus та Web of Science (ПРН 4);
2. демонструвати сформованість компетентностей дослідника, достатніх для розуміння методології та здійснення педагогічного дослідження з освітніх, педагогічних наук; для кваліфікованого представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи у вигляді наукових публікацій до фахових видань категорії А та Б (ПРН 8);
3. демонструвати поглиблені знання у спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, знання нормативно-правової бази, основних педагогічних концепцій, термінології, про історію розвитку та сучасний стан наукових знань з обраної проблеми у власних дослідженнях та у викладацькій практиці (ПРН 9);
4. уміти демонструвати застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін під час розв'язання завдань та проведення досліджень з обраної спеціальності 011 освітні, педагогічні науки; формувати структуру дисертаційного дослідження та рубрикацію його змістового наповнення (ПРН 10).

Основна частина матеріалу, опанування яким передбачене у межах вивчення навчального курсу, пропонується Вашій увазі на сайті <https://ktimv.itup.com.ua/>.

Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка, з 12.45 до 14.05 (2 академічні години).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щосереди, з 18.00 до 20.00; щочетверга з 18.00 до 20.00.

Е-mail викладача: oksana.petrenko@rshu.edu.ua